

- вміння надати вигоди, відзначаючи негативне в ситуації, використовуючи сполучник проте. Наприклад: «я зробив помилку, проте точно знаю, як не варто робити у майбутньому»;
- вміння перекладати проблеми, що виникають, в нові завдання, які необхідні досягнення певної мети;
- вміння постачати в вигідний і правильний для даної ситуації ряд порівнянь.

Таким чином, необхідні сучасні технології та інструменти такі як: коучинг та рефреймінг, надають менеджерам освіти право на використання правил і технологій ділової культури для ефективного вирішення проблем, що виникають.

Список використаних джерел

1. Уитмор Д. Коучинг високої ефективності / Джон Уитмор; пер. с англ. М.: Междунар. акад. корпоратив. управління и бизнеса, 2005. 168 с.
2. Логвиновський Є.І. Функціональна та змістовна сутність коучингу на підприємстві. *Європейський вектор економічного розвитку*: [збірник наукових праць]. К: 2012. № 2(13). С. 297–301.
3. Миколайчук І.П. Коучинг у системі управління персоналом. *Вісник КНТЕУ*. 2015. № 4(102). С. 50–67.

Оксана КУПНА

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА: СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Освітній процес у сучасних закладах освіти надзвичайно активно використовує новітні навчальні ресурси та технології. Саме тому сучасні заклади освіти потребують фахівця, який здатен навчати компетентно та відповідно обирати і використовувати інформацію, яку поширює серед вихованців. Від цього залежить інформаційна грамотність здобувачів освіти та їх здатність критично оцінювати оточуючий інфопростір.

Ця проблема зберігає свою актуальність в сучасному світі, оскільки інформаційний простір швидко зростає та еволюціонує. Для того, щоб майбутні педагоги були підготовлені до роботи в цьому змінному середовищі, їм потрібно розвивати не лише традиційні педагогічні навички, але і інформаційну компетентність, що включає у себе розуміння принципів роботи медіа, уміння критично оцінювати інформацію, а також здатність ефективно використовувати сучасні технології в освітньому процесі.

Підготовка майбутніх педагогічних фахівців на сучасному етапі вимагає особливої уваги та підходу. Основний акцент в освітньому процесі має бути розміщений на інформаційній компетентності, оскільки інформаційний розвиток вимагає від особистості навичок постійного вдосконалення та ефективного використання інформації. В освітньому процесі закладу вищої освіти слід приділяти особливу увагу розвитку навичок роботи з інформацією, її синтезу та застосуванню на практиці. Кінцевим результатом цього процесу повинен бути сформований набір компетенцій, які допоможуть майбутнім педагогічним працівникам ефективно функціонувати в умовах постійних змін і розвитку інформаційних технологій.

Здобуваючи вищу освіту, майбутні педагоги набувають необхідні компетентності для того, щоб належним чином передавати знання, формувати культуру підростаючого покоління, використовувати інформацію в корисний спосіб. Варто наголосити, що в сучасному інформаційному середовищі існують нерозв'язані питання, які потребують особливої уваги. Серед них особливо важливими є ретельна теоретична та практична підготовка майбутніх вчителів до роботи з інформацією та впровадження сучасних

технологій, враховуючи освітні вимоги та стандарти. Тому надзвичайно важливо здійснювати формування інформаційної культури з ранніх років навчання та продовжувати протягом життя, оскільки компетентність вчителя має вирішальне значення для ефективної та результативної роботи учнів інформацією.

Педагогічна культура як система цінностей, знань, навичок, норм і підходів, які характеризують професійну компетентність і культурну рівність педагога, а також його здатність успішно впроваджувати їх в педагогічну діяльність включає в себе низку аспектів, зокрема:

- цінності та вірування, оскільки педагогічна культура базується на цінностях, пов'язаних з освітою і вихованням;

- знання і навички, бо педагог повинен мати глибокі знання у своїй предметній галузі і в області педагогіки, а також володіти педагогічними навичками, які допомагають успішно навчати та виховувати здобувачів освіти;

- специфічні методи і підходи, та-як педагогічна культура включає в себе знання про методи навчання і виховання, а також здатність вибирати та застосовувати їх у відповідності з конкретними потребами учнів;

- спілкування та міжособистісні вміння, тому педагог повинен вміти ефективно спілкуватися з учнями, батьками та колегами, бути відкритим до співпраці, розуміти потреби та індивідуальні особливості учнів;

- соціокультурний контекст, оскільки педагогічна культура враховує культурні, етнічні та соціальні аспекти освіти та виховання;

- постійне самовдосконалення – педагог повинен бути відкритим для постійного навчання і самовдосконалення, оскільки освітні та педагогічні технології постійно розвиваються.

Тож цілому, педагогічна культура визначає якість педагогічної діяльності та впливає на формування особистості учня, розвиток суспільства та майбутнє.

Інформаційна культура є важливою складовою педагогічної культури. Педагогічна культура включає в себе сукупність цінностей, норм, знань і навичок, що характеризують високий рівень професійної діяльності вчителя та його здатність успішно виховувати і навчати учнів. В контексті сучасного освітнього середовища, де інформація стає все більш доступною і різноманітною завдяки інформаційним технологіям, педагог має володіти інформаційною культурою.

Це включає в себе здатність ефективно шукати, аналізувати, оцінювати та використовувати інформацію з різних джерел, включаючи інтернет. Педагог повинен бути освіченим про те, як використовувати інформаційні ресурси для покращення якості навчання і виховання учнів.

Проблемі формування інформаційної культури здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти присвятили дослідження О. Арестової, Н. Ашаренкової, І. Ветрової, Г. Воронцова, О. Гончарової, І. Давидової, Л. Заславської, Є. Кулика, А. Малько, С. Малярчука, В. Мозгової, О. Почупайло, І. Соловцової, І. Тесленко, А. Ясінського та інші.

А. Коломієць вважає, що формування інформаційної культури можна розглядати як чотирикомпонентну систему, до якої належать: культура організації подання інформації, культура сприймання та використання інформації, культура використання інформаційних технологій, культура спілкування через засоби інформаційних технологій [3].

Погоджуємося з думкою О. Бабакіної про те, що «ефективне управління розвитком системи підготовки педагогічних кадрів у закладах вищої освіти необхідно здійснювати скоординовано та спрямовувати на якість підготовки педагогічних кадрів, адже саме від них залежить успішність і якісна організація освітнього процесу загалом, й використовувати не тільки традиційні, а й інноваційні підходи, форми, методи та засоби враховуючи вимоги ринку освітніх послуг як держави так і країн Європи» [1].

Залучення інформаційних технологій також стає необхідною складовою сучасного педагогічного підходу. Вчитель повинен постійно працювати над собою, оновлювати свої знання та постійно розширювати свій кругозір, включаючи як власну предметну галузь, так і суміжні області. Педагог повинен відчувати потребу у самовдосконаленні та розвитку, щоб ефективно впроваджувати сучасні підходи в навчальний процес та відповідати потребам сучасного інформаційного суспільства. Тож інформаційна культура виступає потужним засобом успішної роботи з інформацією та фахового розвитку сучасного педагога.

Розуміння сутності інформаційної культури, а також її складових є складною та актуальною проблемою, що зумовлена кількома ключовими аспектами, зокрема:

- багатогранністю самого поняття (інформаційна культура є багатогранною та містить в собі різноманітні аспекти, включаючи знання, навички, цінності, ставлення до інформації, її етику, інформаційну безпеку тощо, та ускладнює розуміння та визначення її змісту);

- динамікою інформаційних технологій (швидкий розвиток інформаційних технологій призводить до постійних змін у способах отримання, обробки і поширення інформації, тож процес формування інформаційної культури має враховувати ці зміни, що робить її зміст ще більш динамічним);

- специфікою освіти (формування інформаційної культури пов'язане з освітнім процесом, проте, інтерпретація цього поняття в ньому може варіюватися від закладу до закладу та від педагога до педагога);

- контекст суспільства (інформаційна культура також тісно пов'язана з контекстом суспільства, його цінностями, технологічними реаліями, культурною специфікою, що призводить до різноманітних підходів до розуміння її сутності);

У зв'язку з цим, розв'язання проблеми формування інформаційної культури вимагає комплексного підходу, враховуючи динамічний контекст інформаційного суспільства і постійну адаптацію освітнього процесу до цих змін. Також важливо встановити загальноприйняте та конкретне визначення інформаційної культури для кращого розуміння і впровадження її в освітній процес.

Досліджуючи питання формування інформаційної культури майбутнього соціального працівника в процесі професійної підготовки О. Повідайчик визначено структуру інформаційної культури «як сукупність мотиваційного, емоційно-вольового, змістового та операційного компонентів та її зміст, що містить взаємопов'язані складові – загальноосвітню (знання і навички ефективного використання інформації та сучасних інформаційних і комунікаційних технологій), світоглядну (розуміння суті інформації та інформаційних процесів, їх ролі в процесі пізнання навколишньої дійсності), професійну (розуміння цілей та напрямків застосування новітніх технологій в окремих установах і в усій системі соціального захисту населення, вміння і навички роботи з сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями, а також з програмним забезпеченням) [4].

За результатами наукових пошуків О. Глушак бачимо, що нею визначено та описано компоненти інформаційної культури бакалаврів з філології, як-от: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, професійно-технологічний, оцінково-результативний [2].

Інформаційна культура виникає тоді, коли створюються інформаційні потоки з метою оптимізації комунікації в організації, одночасно з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій. Для розуміння її складності потрібно проводити дослідження з різних поглядів, беручи до уваги міждисциплінарний характер цього явища. Результати досліджень [5] підтверджують взаємозв'язок елементів, які впроваджувалися в освітній процес закладів вищої освіти, де саме ці заклади впроваджували стратегії розвитку навичок доступу до інформації та її використання як життєвоважливих компонентів.

Інформаційна культура в педагогічній культурі відображається в декількох ключових аспектах: використання інформаційних технологій (педагоги повинні бути знайомі з сучасними інформаційними технологіями та вміти їх використовувати в навчальному процесі, що включає в себе роботу з комп'ютерами, використання інтернет-ресурсів, впровадження електронних навчальних платформ тощо); критичне мислення і аналіз інформації (педагоги повинні навчати учнів аналізувати інформацію, перевіряти її достовірність та розуміти можливі наслідки рішень, заснованих на цій інформації); сприймання різноманітності інформаційних джерел (педагоги мають формувати в учнів уміння користуватися різноманітними джерелами інформації, включаючи книги, наукові статті, новини, відео, аудіо тощо); розвиток медіаграмотності (педагоги повинні надавати учням знання та навички щодо використання медіа в сучасному інформаційному суспільстві, що включає в себе критичне розуміння медіаповідомлень, медіадизайн, медіапродукцію тощо); створення інноваційних навчальних середовищ (педагоги можуть використовувати інформаційні технології для створення інтерактивних та захоплюючих навчальних середовищ, які стимулюють інтерес до навчання та розвитку учнів).

Загальні зусилля педагогів у формуванні інформаційної культури учнів сприяють підготовці молодого покоління до життя в інформаційному суспільстві, де інформація стає ключовим ресурсом, і де здатність до її раціонального використання має величезне значення.

Таким чином, інформаційна культура стає важливою частиною педагогічної культури, яка допомагає вчителям впроваджувати інноваційні підходи до навчання та виховання, підвищувати якість освіти та підготовлювати учнів до життя в інформаційному суспільстві.

Список використаних джерел

1. Бабакіна О. Теоретико-методологічні підходи до управління розвитком системи підготовки педагогічних кадрів у закладах вищої освіти. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». 2021. Вип. 3. С. 34-39.
2. Глушак О. М. Структура інформаційної культури бакалаврів з філології. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. Т. 47, Вип. 3. С. 1-10.
3. Коломієць А. Теоретичні та методичні основи формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів : Дис... д-ра пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2008. 526 с.
4. Повідайчик, О. С. Формування інформаційної культури майбутнього соціального працівника в процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2007. 20 с.
5. Caudillo, D., Encinas-Grijalva, S., Martínez-Rocha, R. F., & Lau, J. Cultura de la información en el contexto educativo universitario: aportes teóricos. Investigación Bibliotecológica: Archivonomía, bibliotecología E información.2022. Vol. 36 (90). С. 133–149. <https://doi.org/10.22201/iibi.24488321xe.2022.90.58480>